

ÅFJORD
KOMMUNE

ÅFJORD KOMMUNE 2024-2028

Kunststrategi

Åfjord Art Month

Verket "The Map is not the Territory" (2023)
av Liz Dom

<https://www.afjordart.com/afjord-art-month-1>

Innledning

Åfjord kommune ligger på Trøndelagskysten, omgitt av en storslått natur og et rikt dyreliv. Havet, fjellene, høststormene og nordlyset over horisonten. Disse opplevelsene kan ingen storbyer konkurrere med, men for en moderne familie er naturen bare en liten del av det som betyr noe for å trives. Dagens barn og unge er opptatt av helt andre ting enn foreldregenerasjonen. Naturen gir oss et godt utgangspunkt, men bygda trenger flere elementer for å skape trivsel og attraktivitet. Vi må gi et variert tilbud av fritidsaktiviteter og kulturopplevelser.

Vi skal tilby fritidsaktiviteter og naturopplevelsene vi allerede kjenner og elsker, men også kulturtilbud som overrasker og gir oss noe å tenke på. Vi må tørre å satse litt. Dette er en av grunnene til at vi ønsker å gi kunsten en framtrедende plass. Vi tror at kunstnere som bor og arbeider i kommunen, bidrar til å binde oss bedre sammen. Fellesskap kan oppstå på tvers av grender og tettsteder, og dermed skaper vi en mer dynamisk kommune med et større aktivitetstilbud for alle.

Kunstnere som kommer hit for å arbeide, legger merke til to ting: Den storslåtte naturen og hjelpsomheten hos folk. - Her har folk tid til å være hyggelige, som en av kunstnerne bemerket. Vi blir stolte når vi hører det. Kunstnerne får hjelp fra hele kommunen når de arbeider hos oss. Dette gir kunstnerne muligheter til å prøve ut nye ting, samtidig som det gir erfaring, kompetanse og opplevelser. Vi ønsker å være stedet der kunstnerne føler seg velkomne, og som gir muligheter til å utforske nye kunstneriske veier.

Kunstopplevelser er sosiale og hyggelige, men gir oss også stoff til ettertanke. Her møtes vi og får nye perspektiver, deler synspunkter både med dem vi kjenner, men kanskje også med dem som nettopp har flyttet hit. Kunsten er med på å åpne for meningsfulle samtaler. Samtaler, der man kan

18.04.2024

Indholdsfortegnelse

Kapittel 1 Kunstens rolle i Åfjord kommune

- 1.1 Konkurransen om de unge
- 1.2 Nye arenaer for kunst der du bor
- 1.3 Åfjord som en av de nye arenaer
- 1.4 At forstå seg selv og hverandre
- 1.5 Kunst i nye bygg
- 1.6 Samarbeid mellom kunst, forskning og lokal fagkunnskap
- 1.7 Kunst og kompleksitet

Kapitel 2 Vision

Kapittel 3 Hvorfor satse på kunst?

- 3.1 Forskning i kunst og helse
- 3.2 Samfunnsmessig motstandsdyktighet
- 3.3 Frykten for å gjøre feil

Kapittel 4 Hva er en kunststrategi?

- 4.1 Nasjonale strategier og kommunale behov
- 4.2 Maktspredning og demokratisering
- 4.3 Lokal legitimitet og nasjonale kvalitetsdiskusjoner
- 4.4 Nye arenaer

Kapittel 5 Nasjonale strategier og kommunale behov

- 5.1 Maktspredning og demokratisering
- 5.2 Lokal legitimitet og nasjonale kvalitetsdiskusjoner
- 5.3 Nye arenaer

Kapittel 6 Formidling av kunst

6.1 Adgang til kunnskap og innblikk i kunstneriske prosesser

6.2 Kunstnerne som formidlere

6.3 Debatt og kritikk

Kapittel 7 Kunst for barn og unge

7.1 Autoritet

7.2 Alderstilpasset kunstundervisning

7.3 Å møte kunsten og kunstneren

7.4 Involvering av oppvekstsektoren

Kapittel 8 Fokus

8.1 Å bidra til stedsutvikling

8.2 Å utfordre utstillingsformater og kunstsystermer.

8.3 Å bidra til kritisk tenking og selvrefleksjon.

8.4 Investeringer i kunst som skaper glede i hverdagen.

8.5 Utvikle unge, kreative og kunstneriske miljøer

Kapittel 9 En armlengdes avstand

9.1 Legitimitet

9.2 Inhabilitet

9.3 Makt og innflytelse

9.4 Frivillighet

Kapittel 10 Organisering

10.1 Arbeidsgruppe og styringsgruppe

Kapittel 11 Oppsummering

Kapittel 1

Kunstens rolle i Åfjord Kommune

I 2022 vedtok kommunestyret kommuneplanens samfunnsdel, gjeldende fra 2022 til 2034. Her beskrives de vesentligste utfordringene, samtidig som det presenteres forslag til hvordan de kan løses.

Internasjonal forskning viser at kunst- og kunstneriske aktiviteter spiller en vesentlig rolle for vår psykiske helse og samfunnets robusthet. Trøndelag har et internasjonalt anerkjent senter for forskning innen kunst og helse. En omfattende studie viser at samfunn med et rikt kulturliv har en rekke fordeler. Folk opplever mindre ensomhet, mer håp, høyere livskvalitet, sterkere tilhørighet, bedre forståelse for demokrati og mange andre ting. Derfor tror vi at kunsten kan spille en sentral rolle i samfunnsutviklingen.

Åfjord kommune er på mange måter unik med tanke på natur og dyreliv. På andre måter er Åfjord en klassisk distriktskommune. Utfordringsbildet er på ingen måte unikt. Mange av utfordringene er knyttet til hverandre, som for eksempel helse, arbeid, bosetting og aldersbæreevne. I samfunnsplanen fremheves:

«Prognosene viser at det i fremtiden vil være færre i yrkesaktiv alder per eldre i samfunnet. Det betyr at det vil være færre hender for å løse samfunnsoppgavene, i første rekke innen helse og omsorg, men dette vil forplante seg videre til andre arbeidsoppgaver.»

Utfordringene er komplekse, og sektorene må samarbeide og tenke helhetlig når vi skal finne nye løsninger.

Kunsten er ikke løsningen i seg selv, men er ett av mange bidrag som kan være med på å utvikle kloke og kreative

løsninger. I dette kapittelet beskriver vi noen av mulighetene kunsten har til å bidra.

1.1 Konkurransen om de unge

Åfjord har en lavere andel unge og barnefamilier enn gjennomsnittet i fylket, og en høyere andel av eldre over 45 år. En synkende aldersbæreevne utfordrer oss til å få flere i arbeidsdyktig alder til å flytte til kommunen. Samfunnet sentraliseres mot de store byene, og det er for få som flytter den andre veien.

Når mennesker leter etter et nytt sted å bo, er jobbmuligheten viktig, men stedet i seg selv vil være avgjørende for om du velger akkurat denne jobben eller ikke. Det er sjelden nok med gode veier, skoler og sykehjem. Det må mer til. Naturen er en del av det som gjør det attraktivt å bo i Åfjord, med mange muligheter til å nyte naturen gjennom jakt, fiske og friluftsliv.

Det er vakkert og fredelig, men hva om man ønsker mer tempo, støy og liv? Kan vi også være med på det? Vi tror at kunst, musikk, arkitektur og design kan spille en helt sentral rolle når man bestemmer seg for hvor man vil leve livet. Et kreativt og kunstnerisk miljø gjør folk nysgjerrige. Det er noe å samles om på fritiden. Som tilflytter kan sosiale arrangementer med spennende innhold være med på å tiltrekke og beholde folk.

Som ny på en sted, trenger man steder der man kan møtes og bli en del av miljøet man har flyttet til. Muligheten til å oppleve kunst og uttrykke seg kreativt er en del av det vi vil styrke i årene som kommer. Vi tror at kunst- og kultur spiller en rolle for vår utvikling, både som mennesker og som samfunn.

1.2 Nye arenaer for kunst der du bor

*En hjerne kigger på sin bevidsthed (2023)
av Amanda Brix Kolstrup til Åfjord Art Month*

<https://www.afjordart.com/afjord-art-month-1>

I 2019 etablerte staten en ny søkbar tilskuddsordning kalt LOK, som skal støtte utvikling og formidling av kunst over hele landet. Bakgrunnen for den nye ordningen er at staten mener lokale og regionale miljøer selv bør kunne ta ansvar for å planlegge og gjennomføre kunstprosjekter i sine offentlige rom. Staten vil støtte disse prosjektene med økonomiske midler og faglig støtte. LOK har oppstått som følge av de siste 10 års utvikling innen kunstområdet.

Tidligere bidro kunstnere primært til forskjellige former for «forskjønnelse» av offentlige bygg. Men unge kunstnere vil noe annet og mer enn bare å forskjønne. De vil delta i

Skibsofhuggeren i Stokksund rekker ofte kunstnerne en hjelpende hånd

samfunnet. De vil være med på å skape nye utstillingsformater utenfor museene. Akkurat denne måten å jobbe på har preget Åfjords kunstsatsing over flere år. Vi vil være med på å skape nye arenaer for

kunsten, og vi har våget å satse på kunst som overrasker og stiller nye spørsmål både til kunstens rolle i distriktet og til kunstens etablerte systemer.

Vi har allerede en solid verktøykasse og mye erfaring på dette området, og ønsker at Åfjord skal være testarena for disse nye kunstformene. Vi har skapt oss et fortrinn som gjør at vi kan delta når nasjonale strategier utvikles. Vi ønsker å bidra til å utvikle kunnskap om hvordan distriktskommuner kan være steder for kunstneriske uttrykk. Vi ønsker å skape plass for kunst av høy kvalitet som snakker til oss, og som kan være med på å heve den kunstneriske kompetansen lokalt. Vi vil legge til rette for større kunstprosjekter som vi

kan glede oss over hver dag, og som kan være med på å sette kommunen på det internasjonale kartet.

1.3 Åfjord som en av de nye arenaer

Åfjord kommune har ingen statsanerkjente museer eller gallerier for samtidskunst. Vi har heller ikke kjente mesterverk eller store kunstsamlinger å vise frem. Kunsten hos oss må derfor finne plass innenfor rammer som ikke har denne anerkjennelsen fra staten. Vi gleder oss derfor over at det nå finnes støtteordninger for kunst i offentlige rom også

utenfor de store byene og utenfor museene. Vi ser

Undersøkelser i landskapet
(2016) Internasjonalt residency-
samarbejde med Central Saint
Martins School of Art and
Design i London.
www.stokkoyart.com

frem til å invitere kunstnere både fra inn- og utland til å ta i bruk vår region. Vi vil utvikle kunstformer som passer til oss, og gir kunstnerne tid til å fordype seg og bruke de fasilitetene og den kulturarven vi har. Og vi gleder oss til å utforske dette sammen med kunstnerne. Vi vil utfordre utstillingsformatet og undersøke grensene for hva en utstilling kan være. Vi gleder oss over denne omleggingen av støttemidlene og ser frem til å være en av kommunene som kan vise hvordan man kan gripe disse nye strømningene. Vi vil stille nye spørsmål og undersøke det allerede eksisterende. Hvordan kunsten og kunstneren blir deltakere i samfunnet og demokratiet.

1.4 Å forstå seg selv og hverandre

Det bor 4339 (4. kvartal 2023) personer i Åfjord kommune, noe som tilsvarer 3,2 personer per kvadratkilometer. Man må altså strekke seg litt for å nå hverandre. Et mangfold av kystfolk og innlandsfolk, barnefødt og tilflyttere, gamle og nye fag og kompetanser.

Mennesker med ulike vilkår og med mange ulike interesser og holdninger, både til sitt område og til nasjonale og internasjonale problemstillinger. Kystfolk, som lever av havet og er vant til å måtte tilpasse seg etter fisken, innlandsfolk som lever mer planmessig med stabile og forutsigbare strukturer. Er dette myter som i dag er historie? Holder vi mytene i live i fortellinger om hverandre? Er de i virkeligheten utvasket av tiden og utviklingen?

'Lystslott på månen' (2022) av
Lisa Størseth Pettersen
[https://www.afjordart.com/
new-page](https://www.afjordart.com/new-page)

Det å kunne se seg selv, forstå hvem man er og hvor man kommer fra, er en del av kunstens rolle. Det skaper identitet for et sted og for menneskene som bor her. Vi vil skape kunst som speiler de innarbeidede forståelsene, tar tak i de problemstillingene som folk er opptatt av, og gir oss nye perspektiver på gamle utfordringer. Kunsten skal invitere til nye fellesskap, og vi må være oppfinnsomme når vi skaper verk og utstillingsformater, og vurdere hvordan kunsten blir tilgjengelig både for dem som bor i kommunesenteret og i grendene.

1.5 Kunst i nye bygg

Åfjord sentrum er i en stadig utvikling som forhåpentligvis fortsetter i årene som kommer. Det er bygd nytt svømmebasseng, et stort moderne kulturbygg med bibliotek, kulturskole og moderne scenerom med tilhørende fasiliteter. Nye bygg ønsker deg velkommen når du kjører inn i sentrum, og gir tettstedet et moderne preg. Åfjord sentrum består av en enkel hovedgate med butikker og et kjøpesenter.

Når vi i fremtiden bygger nytt og anlegger nye parker og utendørsområder, vil vi jobbe for at kunsten inkluderes allerede i planleggingsfasen. Kunstneren skal inkluderes i dialogen med innbyggere, byggherre, arkitekter og rådgivere. Når kunsten inngår i en helhetstenkning sammen med arkitekturen, vil det tilføre byggeprosjektet kvalitet og identitet. Vi vil også bruke nyanskaffelser i offentlige bygg til å engasjere folk i debatten om kunsten og møter med kunstnere.

Det er ikke bare kunstverket som skaper opplevelsen. Det er også deltakelsen i prosessen, kunnskapen om verket og kunstnerens tanker og valg underveis.

1.6 Samarbeid mellom kunst, forskning og lokal fagkunnskap

Kunstnere som besøker oss, opplever imøtekommenhet fra lokalbefolkningen og næringslivet. De opplever at det er enkelt å komme i kontakt med folk, og at innbyggerne er hjelpsomme når det gjelder å skaffe spesialverktøy, materialer eller kompetanse. Vi ønsker å videreutvikle dette samarbeidet over tid, slik at ideer og kunnskap utveksles

begge veier. Kunstnerne stiller nye spørsmål om materialer og bruker dem på utradisjonelle måter, samtidig som håndverkerne innehar kunnskap som kunstneren ikke har.

Hvis vi skaper en dynamisk utveksling mellom kunst og næringsliv, kan det

oppstå samarbeid som utvikler både kunstnere og bedrifter, slik at man lærer nye bearbeidingsmetoder, håndverk og muligheter.

På mange universiteter i Europa ser man for tiden en rekke hybrider mellom kunst og teknologi, og kunst og vitenskap. Kunstnere samarbeider med forskere og teknikere om spørsmål som omhandler alt fra menneskerettigheter til mikrober og nye bærekraftige materialer. Disse samarbeidene har kreativitet og oppfinnsomhet som bærende premisser. Dette er spennende, og vi ønsker å koble kunstnere og fagfolk sammen, slik at begge lærer noe. Vi ønsker at kunstnere beriker arbeidsplasser og institusjoner med sin kreativitet, og tar med seg kunnskap og kompetanse den andre veien.

1.7 Kunst og kompleksitet

Verden er ikke så enkel som den en gang var. Vi formes både av miljøet vi befinner oss i, men også av det vi opplever gjennom ulike medier. Vi bombarderes med kunnskap, men også med pseudovitenskap gjennom beregnende dataalgoritmer. Derfor må vi lære våre barn og unge å være kritiske til det de hører. Ja, de voksne også, for den saks skyld.

Debatter polariseres, meninger blir trukket hardt opp. Det er ikke alltid sunt for et lite samfunn. Vi har behov får å kunne ta et skritt tilbake og stille kritiske spørsmål, og ikke bli med på alle polariseringene som finnes på vår vei.

Kunsten skal minne oss om at det alltid finnes mer enn ett synspunkt og mer enn én løsning. At livet og dets utfordringer er komplekse, og derfor krever at vi kan håndtere kompleksiteten og gi plass til at det finnes mangfoldige sannheter, avhengig av hvor man ser verden fra.

Kunsten gir oss et rom hvor vi kan utforske, stille spørsmål og ikke trenger å kjempe om å ha rett. I kunstrommet handler det nødvendigvis ikke om å alltid har rett, men om å utforske og bli klokere.

Kapittel 2

Visjon

Kunst og kunstneriske aktiviteter skal være en synlig

del av Åfjord Kommunes identitet. Verker og kunstnerisk praksis skal bidra til inspirasjon i hverdagen og stimulere til refleksjon og ettertanke.

Vi vil bruke kunsten i nye fortellinger og gjenskapinger av geografiske steder, spesielt når steder blir forstyrret og deres opprinnelige karakter endres. Kunst skal eksponere oss for nye og annerledes måter å forstå verden på, og lokke oss til å utforske nytt terreng både fysisk og mentalt.

Vi vil invitere kunstnere fra inn- og utland til å skape nye arenaer og debatter om kunsten på landsbygda.

Vi ønsker at kunstnerne

kommer hit og skaper nye møter mellom oss og verden, og inspirerer oss til å oppdage nye fellesskap også blant oss som allerede bor her.

Investeringer i kunst skal bidra til å skape opplevelser som gjør det attraktivt å bo og leve i Åfjord, og som gir mennesker lyst til å besøke vår region.

Kapittel 3

Hvorfor satse på kunst?

Det er mange attraktive fritidstilbud i Åfjord kommune, både for unge og eldre. Men hvor går vi når vi vil oppleve suset fra den store verden? Når vi vil møte nye horisonter, utfordre oss selv og møte andre som bor her?

Kunst i Åfjord gjør nettopp det. Skaper opplevelser som utfordrer oss, gir oss noe å tenke over. Kunst er ikke bare kunstverk. Det er også alt det kunsten skaper omkring seg.

På kunstutstillinger kan du møte kunstnere, noen du kjenner, og kanskje noen du ikke kjenner. Kunstverkene gir stemme til tiden vi

lever i på måter som skaper debatt, og som ikke ligner de sosiale medienes ekkokammer. Kunsten trenger ikke alltid å gi svar, men bidrar til å skape undring og nysgjerrighet.

Kunst- og kreativitet skaper større overskudd, både medmenneskelig og demokratisk. Områder med et rikt kunst- og kulturliv har høyere trivsel, mindre stress og mindre ensomhet. Barn som får kunst og kreative aktiviteter inn med morsmelken får bedre selvtillit. Kunstneriske aktiviteter forbedrer konsentrasjonsevnen hos barn. Kunst og kreativitet i grunnskolen forplanter seg til fantasi og rikdom i samfunnet. Steder som har et rikt kunst- og kulturliv, har større deltakelse i demokratiet. Steder som har et rikt kulturliv, har høyere stemmeprosent. Steder som har et rikt kulturliv, har en høyere andel lokal frivillighet.

Kunstnerduoen Bullo & Skålnes på kunstneropphold (2020)

Internasjonal forskning har vist at kunst kan ha en avgjørende betydning for hvor levende et samfunn

Tekstverket 'The Advantages of Depression (season three) av Hedda Roterud Amundsen
<https://www.afjordart.com/afjord-art-month-1>

er. Vi vil undersøke hva som skjer på skolene, på sykehjem, med demografien og demokratiet når kunsten blir en integrert del av vårt samfunn. Og hva som skjer når små barn får kunsten og fantasien med seg i verktøykassen. Vi vil undersøke hvordan kunsten kan være en del av livet også utenfor de store byene.

3.1 Forskning i kunst og helse

En forskningsrapport fra Helseundersøkelsen i Trøndelag, viser at kunst og kunstneriske aktiviteter kan ha stor innflytelse på vår helse og trivsel. I rapporten har man undersøkt hvordan kunstopplevelser og kunstneriske aktiviteter påvirker vår helse. Undersøkelsen viser at i tillegg

til bedre
opplevd
livskvalitet,
bidrar kunst- og
kunstneriske
aktiviteter til å
redusere angst
og depresjon. I

stortingsmeldingen «Morgendagens helse, Demensplan 2020» er kunst- og kultur en naturlig del av omsorgstjenestene.

Det har i England de siste 15 årene oppstått en lang rekke hybrider mellom kunst og helse, som er verd å lære av. En engelsk forskningsrapport fra Manchester Metropolitan University fra 2015 beskriver hvordan kunstopplevelser og kunstaktiviteter øker refleksjonskraften, toleransen og forståelsen både for en selv og andre. Reduserer stress, øker samarbeidsevnen, utvikler empati og øker forståelsen for at andre mennesker tenker og handler annerledes enn man selv gjør.

3.2 Samfunnsmessig motstandsdyktighet

På samme måte som en tømrer eller en bonde har sin fagkunnskap, har en kunstner også sin kompetanse og ferdigheter.

En moderne kunstners kompetanse ligner ikke den man så i renessansen, hvor kunstnere var gode til å tegne perspektivtegninger, hugge i marmor eller støpe i gips. Hvis man skulle beskrive en kunstners kompetanse ville man kunne si at de er gode til å reflektere og kritisk observere normene i et samfunn. De er i tillegg gode til å undre seg,

gjørne utover vanlige tanker og ideologier. Kunstnere er ikke redde for å tvile og spekulere, og prøver gjerne skape uvanlige relasjoner. De arbeider ofte med flere og ulike tilnærminger.

Det å ta sjanser og prøve noe nytt er en del av deres fag, uten nødvendigvis å vite hvor de er på vei. Kunstnerens praksis er prosessorientert og de ser feil som noe produktivt, noe man kan lære av. En form for tilbakemelding fra den praktiske problemløsningen. De setter i gang undersøkelser som spør;

- hva om..?

- hva er det..?

- hvorfor det..?

- hvordan kan vi..?

Undersøkelser som får oss til å føle oss usikre på bakken under oss, og av og til avslører skremmende nye perspektiver. De foreslår nye paradigmer og gir oss ideer om potensialer som verden enda ikke har sett. Dette er kompetanser som psykologisk knytter seg til menneskets motstandskraft og som kan overføres til samfunnsnivå når disse kompetansene blir en del av et samfunns kultur.

Forskning på dette området viser at mennesker som bor i samfunn med et rikt kulturliv er bedre til å håndtere forandringer, og de tåler ambivalens og kompleksitet bedre. Med en samlet betegnelse sier man at disse samfunnene har større motstandskraft. En del av forklaringen skyldes at arbeidsmetodene og prosessene som kunstneren benytter seg av, er overførbare til samfunnsnivå.

3.3 Frykten for å gjøre feil

Alle samfunn har sine egne uskrevne normer og spilleregler. Enkelte kulturer har en større aksept for det å skille seg ut, der man roser anderledesheten og mangfold. Man roser dem som farger håret grønt eller på andre måter skiller seg ut. Hos oss er kanskje frykten for ikke å følge normen dominerende, som igjen bidrar til et konformt samfunn der de fleste velger å følge «strømmen».

Hvis et samfunn blir for styrt av normer er det en fare for at det utvikler seg til et kjedelig, trått og ensformig samfunn. Vi ønsker å støtte en kultur hvor det er høyt under taket. Hvor det er plass til at noen går nye veier og viser noe som overrasker eller forstyrrer hverdagen. Vi vil med vår satsing på kunst gi alle borgere i Åfjord kommune mulighet til å møte kunsten og la seg inspirere av den, og få mot til å drømme og ikke dømme. Vi ønsker å skape et samfunn hvor kunsten gir oss muligheten til å lære noe om oss selv, og samtidig gi oss evnen til å tolke verden rundt oss.

'Da Tangtrollet kom til Roan' (2022) av Tanja Silvestrini

Kapittel 4

Hva er en kunststrategi?

En kunststrategi er en veiledning for hvordan vi vil arbeide med kunst i Åfjord. Den setter retningen for årene fra 2024 og fremover, og er et styringsverktøy for hvordan vi tar beslutninger angående kunst. Strategien tar utgangspunkt i forholdene her hos oss, og prioriterer mulige temaer basert på lokale forhold. Den beskriver hvordan vi ser at kunsten kan utvikle seg og finne sted hos oss.

Strategien styrer de prosjektene vi setter i gang. Vi kan gå tilbake til dokumentet når vi ser kunstprosjektene ute i landskapet og finne bakgrunnen for hvorfor vi valgte akkurat den typen verk eller denne kunstneren. Den gir rammene for metodene og grepene vi bruker. Den gir svar på spørsmål som;

- Hva vil vi med kunst her hos oss?

- Hvilken kunst ønsker vi?

- Hva ønsker vi at kunsten skal gjøre for oss?

Strategien setter også rammene for større prosjekter som krever et større samarbeid og en lengre søknads- og forberedelsesfase. Underveis vil det være dialoger med kunstfaglige eksperter fra nasjonale kunstinstitusjoner samt dialog med kommunens borgere, slik at kunsten får solid forankring både nasjonalt og lokalt. Kunststrategien legger til rette for å undersøke hvordan regionale- og nasjonale politiske strukturer passer til mindre kommuner.

Strategien setter også rammer for å undersøke hvordan kunsten kan bli sektorovergripende. Helhetstenking og forankring vil bidra til at kunsten får gode forutsetninger og en framtrædende plass i samfunnsutviklingen.

Strategien gir også retningslinjer for hvordan vi formidler kunsten og sikrer at den når ut til innbyggerne som bor langt fra byen.

Til slutt legger kunststrategien grunnlaget for at Åfjord kommune i de kommende årene kan bli enda bedre til å formulere de grunnleggende prinsippene for hvordan vi vil arbeide med kunst og hvilken rolle den skal spille i samfunnet vårt.

Maleriet 'I Dreamt of Flying Orcas' (2023) av Alberte Skronski

Kapittel 5

Nasjonale strategier og kommunale behov

Som en del av arbeidet med å skape kunstopplevelser, vil vi undersøke hvordan Åfjord kommune kan bidra med kunnskap i de nasjonale debattene innen kunstfeltet og være med på å synliggjøre forholdene som gjør seg gjeldende i en typisk landkommune som Åfjord.

5.1 Maktspredning og demokratisering

I forbindelse med Meld. St. 8 Kulturens Kraft - kulturpolitikk for fremtiden, er det blitt laget en utredning om oppgave- og ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene på kulturområdet. Utredningen omhandler spredning av makt og demokratisering av beslutninger på kulturområdet. En av utfordringene som nevnes, er at den politiske støtten har virket politisk sentraliserende. "Utviklingen i det lokale kulturlivet blir dermed i økende grad et anliggende mellom staten og lokale kulturlivsaktører, mens kommunene blir passive finansielle bidragsytere for tiltak de selv kan hende ikke har vært delaktige i å utforme. (NOU 2013:4, side 273)." I Åfjord ønsker vi å spille en mer aktiv rolle enn bare å være en passiv sponsor av kunst. I regjeringens politiske plattform under pkt. 10 heter det videre: "Regjeringen vil legge til rette for levende lokalsamfunn i hele landet. Vi vil spre makt og bygge samfunnet nedenfra. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Statlig detaljstyring og byråkrati må reduseres, og mer makt og myndighet må desentraliseres til lokalsamfunn og deres folkevalgte." Vi gleder oss til å være en av kommunene som tar regjeringen på ordet og undersøker om de regionale og nasjonale

ordningene på kunstrområdet faktisk fører til mindre byråkrati, og om den friheten det her snakkes om, blir realisert.

5.2 Lokal legitimitet og nasjonale kvalitetsdiskusjoner

Vi har regjeringens ambisjoner i bakhodet når vi arbeider. Vi vil utvikle modeller for hvordan kunsten kan utvikle seg i en kommune med langt færre ressurser enn det som finnes i de større byene. Kunst er viktig, også i distriktet, men hvordan kan vi leve opp til kvalitetskravene som gjelder for å oppnå kunststøtte fra nasjonale støttesystemer? Vi vil undersøke

hvordan kunsten kan etablere seg og gi mening i distriktet, både for oss, for kunstnerne og for de nasjonale støttesystemene. Kan lokale kunstnere og lokale samtaler om kunst som handler om viktige lokale dagsordener hos oss, bli hørt?

Invitation til åpning af verk på kommunens sykeheim. Projektet 'En kyst, kysten flere kyst, alle kystene (2022)'. se: www.afjordart.no

Vi ønsker å se på avstanden mellom de kommunale, regionale og statlige nivåene. Hvordan observerer distriktskommuner og nasjonale kunststøttesystemer hverandre? Hvilkelogikker er innarbeidet i de nasjonale støttesystemene, og hvordan passer de til virkeligheten i en distriktskommune? Hvilke forståelser har vi om hva kunsten skal og kan være? Hva er våre blindsoner? Hvilke nasjonale

agendaer ønsker vi å løfte? Hvordan kan kunsten få plass ute på landet, der det ikke finnes statanerkjente kunstinstitusjoner? Hva kan kunsten være? Hvor kan den være?

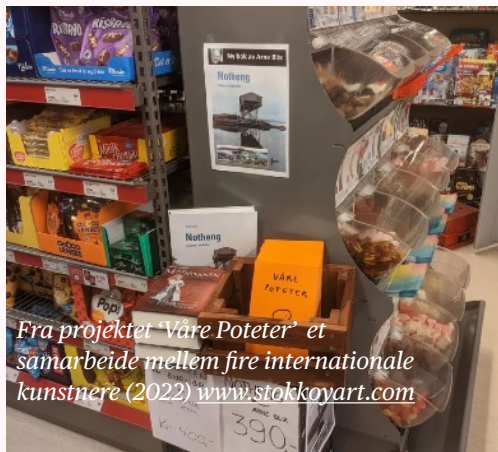
Tekstverket 'The Advantages of Depression Season 3' (2023) av Hedda Roterud Amundsen <https://www.afjordart.com/afjord-art-month-1>

Vi vil lytte til det profesjonelle statlige kunstsyste^{met}, men vi vil utfordre definisjonsmakten og beholde beslutningskompetansen i egne hender. Vi vil starte en læringsprosess der vi har et øre mot det profesjonelle kunstsyste^{met} og en finger på pulsen her ute mellom fjordene og fjellene. Vi vil lytte og lære, og vi vil undersøke hvordan det er mulig å kombinere lokale interesser med nasjonale forståelser. Vi

ønsker å finne vår egen måte. Vi vil ha lov til å undersøke hva kunsten kan være og hvordan den kan få plass hos akkurat oss. Det er ikke sikkert det passer inn i de vanlige nasjonale normene. Derfor vil en del av arbeidet med kunsten handle om hvordan man kan skape modeller for hvordan nye kunstscener kan oppstå og hva de kan bidra med.

5.3 Nye arenaer

Vi har ikke store etablerte kunstinstitusjoner eller sterke kunstfaglige miljøer, så derfor har vi muligheten til å tenke

Fra prosjektet "Våre Poteter" et samarbeide mellom fire internasjonale kunstnere (2022) www.stokkoyart.com

fritt og stille spørsmål til hvordan verkene spiller sammen med de rammene vi kan tilby. Kunstnerne får på den måten en mulighet til å skape nye steder for kunstneriske uttrykk. Vi vil gjøre selve utstillingsformatet til et tema og utfordre kunstneren til å forholde seg aktivt til hvordan og hvilken legitimitet kunsten kan

få utenfor de etablerte rammene, som for eksempel et museum. Vi ser frem til å la kunsten innta nye steder og anta nye former. Vi tror at kunsten er sterk nok til å tåle livet utenfor de statlige institusjonene, vi tror på at vi selv kan kjenne kunsten og etter hvert bygge kunnskap og utvikle dømmekraft, slik at vi er i stand til å treffe beslutninger som skaper rammer for samtidskunst av høy kvalitet i vår kommune. Vi ønsker å fjerne berøringsangsten, slik at alle tør å forholde seg til kunsten, og dermed starte samtalene som får kunsten til å gi mening og skape glede.

Vi vil gjerne være en del av både den nasjonale og internasjonale samtalen, men vi må bruke det som er unikt her hos oss. Vi skal ikke konkurrere med Paris og New York når det gjelder museer og kunstverk. Vi må være noe annet, og vi må finne den kombinasjonen av sjel, kunst og natur som gjør vårt sted unikt.

Kapittel 6

Formidling av kunst

Noe kunst kan oppleves uten at det krever stor kunnskap om kunst eller kunsthistorie på forhånd. Verkene er vakre eller appellerer til kroppen og sansene på en umiddelbar måte. Men av og til møter man kunst som er vanskelig å forstå. Her kan det være nødvendig med mer bakgrunnskunnskap før verket gjør inntrykk.

Investeringer i kunst bidrar til å skape liv, opplevelser av identitet og stolthet, men kun hvis kunsten når ut til sitt publikum og hvis det finnes en interesse og respekt for den. Alternativet er at kunsten blir ekskluderende og elitær.

6.1 Adgang til kunnskap og innblikk i kunstneriske prosesser

Tilgang til kunnskap er essensielt for å forankre kunsten i kommunen. Vi vil gjøre en spesiell innsats for å bygge bro mellom kunsten og innbyggerne ved hjelp av kunnskap. Vi vil gi innbyggerne muligheten til å komme tett på kunstnerne og deres prosesser. Alle kunstnere som blir invitert til å arbeide i kommunen skal derfor forplikte seg til å skape en møteplass mellom kunsten og de som bor i Åfjord. Dette kan være i form av åpne verksteder, kurs, foredrag eller noe helt annet, som kunstneren selv finner på. Helst ønsker vi at de vil derfor forplikte seg til å skape en møteplass mellom kunsten og de som bor i Åfjord. Dette kan være i form av åpne verksteder, kurs, foredrag eller noe helt annet, som kunstneren selv finner på. Helst ønsker vi at de vil invitere oss inn i deres praksis og ta oss med inn i «maskinrommet», slik at kreativ tenkning og kreative metoder over tid blir en del av det kulturelle DNA'et i vår kommune.

6.2 Kunstnerne som formidlere

Når en kunstner blir invitert til å stille ut eller skape verk for kommunen, er det viktig at verkene forankres og at tankene bak verket formidles. Dette kan være i form av en

publikasjon, et intervju med avisen eller et arrangement. Kunst skal være for alle, men noen ganger må man jobbe litt for å forstå den. Den skal ikke være lett å forstå, men vi skal gi alle som er interessert muligheten til å få innsikt. Kunnskap om kunstnerne og verkene skal være tilgjengelig for de som er nysgjerrige og som ønsker å lære mer om kunst. Det skal være tilgang til kunnskap, slik at kunsten blir inkluderende og for alle

Sammenkomst avslutter internasjonalt samarbejde (2022) www.stokkoyart.com

6.3 Debatt og kritikk

For å formidle nye perspektiver vil vi knytte kunstkritikere og kuratorer til de konkrete prosjektene. Vi vil samarbeide med museer og kunsthaller og for eksempel knytte kunsthistorisk

kunnskap til kommunen. De skal være med på å gi kunsten et historisk perspektiv og formidle bakgrunnskunnskap om den kunstneriske praksisen til en bredere offentlighet. Dette gir en dypere forståelse for de eksperimenter og spørsmål kunstneren har jobbet med, og kan bidra til å skape faglige debatter som omhandler kunsten. På denne måten kan man unngå de vanlige diskusjonene som ofte oppstår fra verdiladede holdninger om økonomi eller smak (er det pent? er det for dyrt?). Vi vil invitere regionale kunstnere til å delta og samarbeide med kunstkritikere, journalister og kuratorer utenfra, slik at kunnskap og perspektiver i samtalen om kunsten tilføres området.

Kunstneropphold i Bessaker (2023) i forbindelse med Åfjord Art Month

Kapittel 7

Kunst for barn og unge

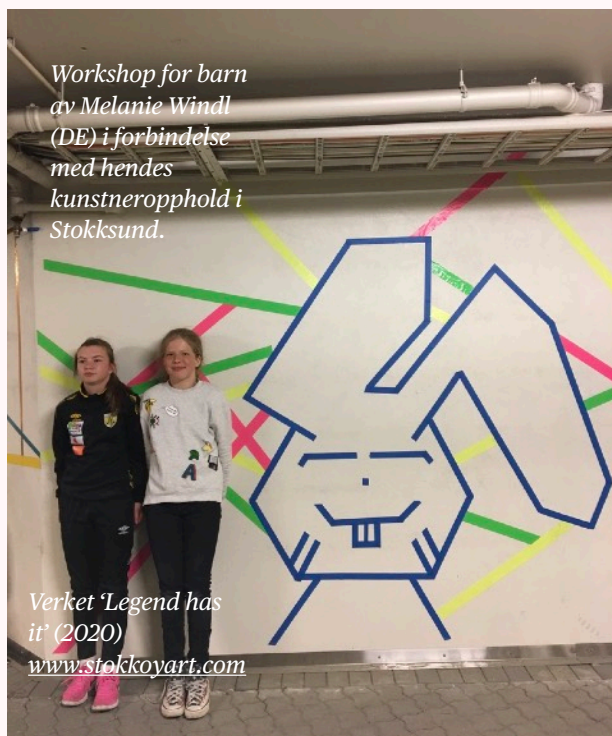
Siden 1950-tallet har det skjedd et paradigmeskifte i hvordan vi betrakter barn. Modernismens dannelsesideal er erstattet av et sen moderne selvdannelsesprosjekt. Vi betrakter ikke lenger barn som uferdige individer som mangler noe i forhold til voksne, og som må fylles opp som tomme kopper. Barn er i dag mennesker i sin egen eksistens og rett. Vi skal derfor hjelpe dem med sitt eget selvutviklingsprosjekt, heller enn å oppdra dem etter en bestemt mal.

7.1 Autoritet

Arbeid med kunst styrker barns evne til selvobservasjon og selvforståelse, samtidig som det åpner øynene for at tilværelsen i verden kan være mangfoldig og kan utfolde seg på ulike måter. Et barns tegning har sin egen berettigelse og kan ikke måles etter andre menneskers standarder. Barnet har autoritet til å fortelle hva bildet forestiller, og på den måten opplever barnet gjennom kreativ skapelse, både autonomi og selvstendighet. Som en del av strategien vil vi støtte barn og unge i å utvikle sitt eget individuelle særpreg. Vi vil bidra til å gi våre barn og unge troen på seg selv og deres evne til å uttrykke seg. Vi ønsker at våre barn skal lære om seg selv og andre gjennom kunsten.

7.2 Alderstilpasset kunstundervisning

Vi ønsker å tilby kunstneriske aktiviteter som ivaretar og utfordrer barn og unges skapende evner. Vi vil gi dem metoder til å utforske hvordan ideer, tanker og følelser kan få kunstnerisk form. Vi vil gi dem forståelse for hva det vil si å arbeide med en kunstnerisk metode. En kunstnerisk

Workshop for barn
av Melanie Windl
(DE) i forbindelse
med hendes
kunstneropphold i
Stokksund.

Verket 'Legend has
it' (2020)
www.stokkoyart.com

tilnærming er åpen og eksperimentell. Her arbeider man med mange mulige utfall og må være i stand til å leke, søke og tvile. Når barn og unge blir kjent med kunstneriske prosesser, utvikler de sin toleranse for det usikre. De blir mer robuste til å utforske uten å kjenne løsningen, og

de får større romslighet for det som er annerledes enn deres egne verdier. Denne arbeidsmåten gir også barna en økt forståelse og innsikt i kunstnerisk skapelse. Vi ønsker at billedkunstundervisningen i kommunen vår skal gi barn og unge lyst til å være kreative, uavhengig av tradisjonelle medier som for eksempel maling og skulptur. Vi vil tilrettelegge aktiviteter som passer til ulike alderstrinn og utvikle dem slik at de styrker ulike ferdigheter. For de minste er det å holde en pensel, tegne en sirkel eller klippe langs en strek oppgaver som utvikler deres motoriske ferdigheter. For de litt eldre barna vil vi gjennom sansende og undersøkende tilnærminger hjelpe barna til å lytte til sin intuisjon, være fordypet, leke, utforske og gi dem et fristed der de ikke blir dømt eller hvor de ikke må leve opp til ytre krav. Her har de mulighet til å ta sjanser og være modige. Et mot de forhåpentligvis kan ta med seg til andre områder av livet. Det styrker dem i å være nyskapende og viser verdien i fantasi

og oppfinnsomhet. Vi vil underbygge dette møtet, og har tro på at kreativ kompetanse vil øke evnen til problemløsning på andre områder og i andre fag. Vi vil sette våre unge i stand til å oppfinne og utvikle, og vi vil lytte til de behov de har for fasiliteter når de vil prøve ut en idé eller lage en festival, et arrangement eller en workshop for sine venner. Gjennom møtet med kunsten vil vi styrke barnas evne til å reflektere. De skal lære å stille spørsmål, gå bak, vende og dreie på de sannhetene de møter. Dette er ferdigheter det er stort behov for i dagens samfunn.

De unge skal lære å tenke konseptuelt. De skal utvikle kjennskap til kunsthistoriske tilnærminger, samt lære å overskride de klassiske kunstformene og undersøke nye som for eksempel kunst og ord, kunst og musikk eller kunst og mat. Noen av de ferdighetene som utvikles gjennom eksperimentell utforskning og kritisk refleksjon, kan overføres til andre områder av tilværelsen. Vi vil lære de unge en åpen tilnærming til problemløsning, styrke deres kreativitet og deres mot til å gå nye veier. Vi vil gjøre kunsten til et fag som bygger ferdigheter til de teoretiske fagene, og styrker evnen til problemløsning på skolen. Gjennom møtet med kunsten lærer de å gå fra det selvsentrerte, til å

fokusere på fellesskapet, og dermed styrkes deres opplevelse av medborgerskap og demokrati.

7.3 Å møte kunsten og kunstneren

Kunstnere kan inviteres til å arbeide i kommunen, og som en del av deres kunstneropphold forplikter de seg til å involvere en gruppe barn eller unge i sitt arbeid. Dette kan være gjennom verksteder, lengre undervisningsopplegg, foredrag, samarbeid med skoleklasser eller annet. Vi ønsker at våre

barn og unge skal få innsikt i kunsten som fag og utvikle deres visuelle observasjonsevne og tolkningsevne, slik at de kan gå i dialog med kunsten og kunstneren. Vi vil gi dem historisk oversikt over ulike kunstformer og gi dem verktøy til å utforske videre på egen hånd.

7.4 Involvering av opvekstsektoren

Både barnehager, skoler og kulturskolen kan involveres, og de nye rammene gir nye muligheter for å utvikle kunsttilbud. Skoler og barnehager er viktige institusjoner der det kan skapes forståelse for, og glede over kunst helt fra barna er små. Undervisningen i billedkunst bør være utradisjonell og eksperimentell. Vi ser på alle barn som kreative, og barn har glede av å utforske sitt kreative potensial. Dette utvikler dem på mange områder og gir dem tro på seg selv.

Kapittel 8

Fokus

I dette kapittelet forsøker vi å fokusere på hva som er viktig for oss når vi arbeider med kunst. Når kommunen treffer beslutninger om kunst, skal de henge sammen med det vi tror på. Her beskriver vi våre visjoner på en slik måte at når man ser et kunstverk eller hører om et kunstprosjekt i kommunen, kan man gå tilbake til premissene vi beskriver i dette kapittelet og forhåpentligvis forstå, og finne bakgrunnen for det gitte prosjektet.

8.1 Å bidra til stedsutvikling

Vi vil gjennom permanente og temporære verk og arrangementer gjøre offentlige plasser og samlingssteder rundt om i kommunen spennende å besøke. Vi vil vise verk av unge kunstnere og gi innbyggere i hele kommunen mulighet til å møte kunsten på sin vei, som en viktig strategisk faktor i stedsutviklingen og i utviklingen av nye offentlige bygninger.

Lydverket 'New York New York' (2016).
www.stokkoyart.com

Vi ønsker å vise kunst av nasjonale og internasjonale kunstnere som kan bidra til å skape identitet og gi vårt sted karakter og variasjon. Når vi legger til rette for

prosjekter på dette nivået, vil vi samarbeide med kunstnere som arbeider på et profesjonelt nivå og i en profesjonell kunstnerisk sammenheng. Vi vil legge vekt på at kunstnerne har relevant utdanning, og kan vise relevant kunstnerisk arbeid. Kunstnerne skal vise kvalitet i utførelsen, skarphet i konsept og idé, og de skal vise originalitet og ha bevissthet om kontekst. I tillegg legger vi vekt på at de har erfaring og faglig kunnskap om sitt felt. Vi vil arbeide tett sammen med nasjonale kunstråd og faglige rådgivere i utvelgelsesprosessen.

8.2 Å utfordre utstillingsformater og kunstsystemer.

I Åfjord kommune har vi ikke en lang tradisjon med samtidskunstutstillinger og anerkjente kunstgallerier. Dette er ikke nødvendigvis en ulempe. Vi starter med et hvitt lerret og kan derfor tenke kunsten på nytt. I de kommende årene vil vi undersøke hvordan vi kan bruke de lokale ferdighetene og koble dem med strømninger innenfor kunsten. Vi vil prøve å koble kunsten mot samfunnet, med håp om å skape sterke,

kreative miljøer med lokal forankring.

Kunst hos oss skal utforske hva kunsten kan gjøre utenfor de statsanerkjente museene, og skape nye arenaer for

kunstneriske uttrykk. Vi vil skape nye samarbeid mellom kunst og vitenskap og mellom kunst og teknologi. Vi vil

utforske kunstens muligheter for å skape samproduksjoner med andre fag og i nye medier, og vi ønsker å utvikle nye modeller som utforsker og utfordrer både den kunstneriske praksisen og de lokale fagene. Vi vil skape nye arenaer, nye samarbeid, stille spørsmål til kunstens rolle i samfunnet og prøve den ut i sammenhenger som er mer eksperimentelle enn hva de tradisjonelle rammene tillater.

8.3 Å bidra til kritisk tenking og selvrefleksjon.

Kritisk tenking er avgjørende for et velfungerende demokrati. Derfor ønsker vi å samarbeide med kunstnere som skaper kunst som er utfordrende og aktuell. Kunsten skal stille relevante spørsmål til det samfunnet vi er en del av og tiden vi lever i.

Vi ønsker at kunsten hos oss er med på å speile oss, og lære oss noe om hvem vi er som mennesker, vår tid, vårt sted og vår kultur. En del av kunsten vi vil velge skal styrke vår evne til å overskride vanlige tankemønstre, vise oss vinkler og spørsmål vi aldri selv hadde kommet på, og gi oss motet til å tvile på verdens natur. Vi vil ta vare på de spørsmålene og utfordringene som kunsten konfronter oss med. Vi vil utvikle samtalen om kunsten og demokratisere

retten til å snakke om kunst. Vi tror at alle mennesker har kompetanse til å snakke om det som opptar dem, og vi tror at disse samtalenene er med på å styrke tilhørighet fellesskap.

'Våre poteter' (2022)
www.stokkoyart.com

8.4 Investeringer i kunst som skaper glede i hverdagen

"Kunst er den høyeste form for håp», skrev den tyske kunstneren Gerhard Richter i en tekst til Documenta-utstillingen i 1982.

Vi vil også gi plass til den kunsten som skaper glede og håp når vi møter den i hverdagen. Den kunsten som får oss til å stoppe opp et øyeblikk og oppleve et glimt av takknemlighet, glede eller tro på at alt vil ordne seg. Denne sjel-lindrende kunsten som vi kan dvele ved, vende tilbake til og søke ro hos.

Nyere internasjonal forskning viser at det er en sammenheng mellom folkehelse og befolkningens tilgang til kunst og kultur. Mennesker som har tilgang til kunst og deltar i kreative aktiviteter opplever mindre angst, har lavere risiko for depresjon og opplever generelt høyere livskvalitet. Vi vil legge til rette for investeringer i kunst som kan knytte oss til oss selv, og knytte oss til andre og til verden rundt oss. Vi vil legge til rette for investeringer i kunst som gir glede.

8.5 Utvikle unge, kreative og kunstneriske miljøer

OPEN CALL 2020
Artist Residency in Norway
1st September - 4th October 2020
Site Specific
Collaboration
Application deadline
15th March 2020
Read more on:
www.stokkoyart.com

CSM STUDENTS AND ALUMNI ONLY

Når vi jobber med norske og internasjonale kunstnere og bringer kunst av høy kvalitet til kommunen, er det viktig at disse kreftene er med på å inspirere våre egne kunstnere og kreative. Vi vil ha fokus på utviklingen av

Rekruttering til det internasjonale residency Stokkoyart.
www.stokkoyart.com

et kreativt miljø i kommunen som kan vokse og blomstre i årene som kommer. Vi vil skape gode betingelser for de kreative kreftene som bor i kommunen, slik at de opplever muligheter til å utfolde seg og møte andre kunstnere som utfordrer dem.

Vi ønsker å tiltrekke og beholde de kreative kreftene, men også å tiltrekke vellykkede unge norske kunstnere som ønsker muligheter for fordypning og samarbeid med andre kunstnere. Vi vil støtte lokale initiativer som samsvarer med kunststrategiens prinsipper. Vi vil støtte lokale kunstnere og

Ferdiggjøring av verket 'Legend has it' (2020) www.stokkoyart.com

kreative med gode ideer til å utvikle sine prosjekter. Vi vil la oss inspirere av kommuner hvor det har vært jobbet systematisk med å skape kunstneriske miljøer, og knytte deres kunnskap og kompetanse til vårt eget arbeid.

I tillegg har vi spesielt fokus på å oppmuntre barn til å være kreative. Kunst skal

lære barn og unge ferdigheten til å utforske og skape, og lære dem å delta i meningsfulle fellesskap. Dette er forutsetninger for barnets utvikling, men også for innovasjon og entreprenørskap, og dermed en byggestein for å sikre et konkurransedyktig næringsliv i fremtiden.

Kapittel 9

En armlengdes avstand

Prinsippet om en armlengdes avstand brukes for å unngå press, sensur eller skjevfordeling av ressurser til kunstnere. Armlengdeprinsippet skal bidra til sikre ytringsfriheten og mangfoldet av kunstneriske uttrykk. Armlengdeprinsippet representerer idealet om kunstnerisk frihet. Når de overordnede rammene er lagt, skal kunst- og kulturfaglige vurderinger og beslutninger tas av fagpersoner.

9.1 Legitimitet

Balansen mellom politisk styring og kunstnerisk frihet er ikke alltid enkel, og politikk bør ikke gripe inn i kunstneriske beslutninger.

Sett at en kommune har fokus på bærekraft. Kan vi da ikke sette krav til kunstnerne om at de skal være bevisste på ressurssbruk og

*Arbejde i
atelieret (2021)
www.Stokkoyart.com*

miljøhensyn? Dette er et av mange spørsmål og dilemma vi forsøker å løse.

Vi ønsker at kunsten skal ha en sentral rolle i samfunnsutviklingen, og vil bevise at den kan spille en avgjørende rolle både for menneskers trivsel og utvikling. Med dette som bakgrunn er vi nødt til å stille krav til både kunsten- og kunstnerne. Samtidig skal vi ikke legge for sterke føringer, for da mister kunsten sin kraft. Vi ønsker at kunstnerisk frihet og relevans i lokalsamfunnet skal gå hånd i hånd.

Kunsten har sin legitimitet når den når ut til folk. Vi ønsker at kunsten skal skape debatt, ytringer, refleksjon og læring. Vi må derfor sikre oss at de som opplever kunst, føler at den bidrar med noe nytt og interessant. Vi skal samtidig sikre at våre beslutninger er kunstfaglig begrunnet. Derfor arbeider vi tett med kuratorer og kunstfaglig kompetanse fra inn- og utland.

9.2 Inhabilitet

Avhengig av hvem som fatter beslutninger om kunsten, vil det være ulike faktorer som påvirker prosessen. Selv på et faglig nivå i en administrasjon eller et i eksternt råd, må man spørre seg om beslutningstakerne har en reel faglig uavhengighet. Det kan være verdt å merke seg at også fagfeller kan bli inhabile fordi kunstmiljøet er lite og relasjonene tette. Det vil også spille inn hvordan enkeltindivid forstår kvalitetsbegrepet.

I tillegg til faglige vurderinger ønsker vi også å involvere lokale ildsjeler i utvelgelsesprosesser. Dette bidrar til å demokratisere tilgangen til kunst, samtidig som vi får transparente og åpne beslutningsprosesser. Vi har tro på at involvering skaper ytterligere modning og interesse for kunst.

9.3 Makt og innflytelse

Kulturpolitikken bestemmes som oftest av politikere, som sammen med fagfolk og organisasjoner forvalter ressursene til det beste for kulturfeltet.

I små kommuner kan prosjekter ofte oppstå på grasrotnivå, og trenger tid til å bevise bæredyktighet og samfunnsverdi. Gjennom dette kan også politiske visjoner ta form, og vandre gjennom forvaltningen til politisk vedtatte strategier. Det gjør at grasrotprosjektene får stor innflytelse på politikken.

I mindre kommuner opplever man ofte mangel på kunnskap og kompetanse, så de som deltar er de som bestemmer. Vi er dermed nødt til å utvikle systemer som gjør det mulig å delta, og utvikle gjennomsiktighet, så det er tydelig hvem og hvordan det blir tatt beslutninger.

Grunnen til at vi jobber med kunst, er at den har gode effekter på vårt samfunn. Men dette bør ikke påvirke hverken kunsten eller kunstproduksjonen. Vi må redegjøre hva vi vil med kunsten, uten at kunsten- og kunstnerne styres av politikken.

9.4 Frivillighet

Det er viktig å bruke samfunnsressursene godt, særlig med tanke kommende utfordringer i kommunal sektor. Vi er avhengige av et tettere samarbeid både med private aktører og frivillige organisasjoner dersom vi skal løse framtidige utfordringer på en bærekraftig måte.

Samarbeid kan ha ulike former. Det kan handle om økonomi,

løsning av konkrete oppgaver, utvikling av kunnskap eller samarbeid om å påvirke beslutninger, for eksempel på internasjonale arenaer.

Frivillig sektor er en uavhengig og selvstendig samfunnssektor som plasserer seg mellom næringsliv og offentlig sektor. I et formelt samarbeid der målet er å konkretisere eller iverksette kulturpolitiske ambisjoner er det derfor viktig å utarbeide avtaler som klargjør avtaleparter, roller, oppgaver, myndighet og ansvar.

Performance på Åfjord Sykeheim ved invikelse af
verket 'Dagens lys' av Amalie Vestergaard Olsen
(2022)

Kapittel 10

Organisering

Kunststrategien er kommunens plan for hvordan vi vil utvikle kunstområdet i årene som kommer. Både politiske utvalg og kommunestyret får nå muligheten til å komme med innspill til denne første utgaven av strategien.

Kunststrategien danner rammene for beslutningene, men vellykkede prosjekter krever at politiske mål forenes med kunstnerisk kvalitet og praktiske hensyn. Derfor må vi være flere som løfter oppgavene. Denne delen av kunststrategien inneholder et forslag til hvordan arbeidet kan organiseres slik at visjonene kan bli til virkelighet.

10.1 Arbeidsgruppe og styringsgruppe

Kultursjefen beslutter i samarbeid med utvalg for kultur, idrett- og frivillighet hvordan arbeidet skal tilrettelegges, og hvordan kultursektoren skal prioritere midler og prosjekter. En arbeidsgruppe bestående av kultursjefen, kunstfaglige medarbeidere og representanter fra lokalt næringsliv står for de praktiske oppgavene som søknader til fond, kommunikasjon, økonomi osv. Ved større prosjekter som for eksempel Åfjord Art Month blir det etablert en kunstfaglig følgegruppe bestående av kunstkritikere fra kunstmagasiner eller faglige rådgivere fra større museer i Trondheim. Arbeidsgruppen vil også involvere lokale nettverk både i diskusjoner om kunst og kunstnere, og i å gjennomføre arrangementer. Arbeidsgruppen er ansvarlig for å formidle kontakt mellom kunstnere og lokale ressurspersoner som kunstnerne måtte trenge, for eksempel håndverkere, institusjoner, skoler eller foreninger.

*Dagens lys' (2022) av Amalie Vestergaard Olsen til
Åfjord Sykeheim*

Den kunstfaglige følgegruppen skal bidra med kunstfaglig kunnskap og sparring om kunstneriske prosesser.

Følgegruppen skal gi hvert prosjekt en kunsthistorisk kontekst, samt bistå med kontakt til presse og medier. De skal dele kunnskap om kunstmarkedet og de formelle kravene til innkjøp og vedlikehold av offentlig kunst.

Arbeidsgruppen skal være samtalepartnere for kunstnere som arbeider i kommunen og bidra til å utvikle et miljø for lokale kunstnere. Dette vil på sikt bidra til at det skapes et kompetansenettverk og en utvikling av kunstnerne som bor både i kommunen og i fylket.⁴⁶

Organiseringen legger opp til en bred variasjon av kunstverk og kunstneriske aktiviteter, og planen realiseres gjennom to forskjellige tilnærminger. En top-down-tilnærming der kunstfaglig nivå bestemmes av fagpersoner i samarbeid med politikere. Dette gjelder for eksempel innkjøp av enkeltstående større verk. Og en bottom-up-tilnærming som springer ut fra enkeltpersoners eller steders eget initiativ til å skape kunstprosjekter og kunstneriske aktiviteter.

Samarbeidspartner
Ingrid Langklopp lærer
den engelske kunstner
Georgia Gendall at
steke lefse (2022)

Kapittel 11

Oppsummering

I korte trekk ønsker vi at kunsten skal bidra til at Åfjord blir en attraktiv kommune å bo og leve i. Vi ønsker at kunsten skal gjøre det interessant og spennende å besøke vår kommune, selv utenfor turistsesongen. Kunst skal være en integrert del av de fysiske omgivelsene, og skal derfor tas med i betraktning ved bygging av nye veier, bygninger og anlegg. Vi ønsker kunst som kan utfordre oss, speile våre tankemønstre og gi oss arenaer for viktige spørsmål og debatter.

Alle barn og unge skal møte kunst, og ha tilgang til kunstneriske aktiviteter. Videre ønsker vi at kunst skal skape glede og inspirasjon i hverdagen for kommunens borgere, og at den kan bidra til økt livskvalitet for den enkelte. Kunst skal også bidra til å redusere mistrivsel og gi mening til dem som sliter. Vi ønsker å utvikle et kreativt miljø hvor kunsten kan finne nye uttrykksformer og delta i lokale samarbeid.

I de kommende årene vil vi undersøke hvordan vi kan støtte utviklingen av samtidskunsten både lokalt og nasjonalt. Vi ønsker å bruke lokale ressurser og knytte dem til internasjonale trender, dagsordener og kunstnere, samt å skape et sterkt læringsmiljø i kommunen. Samtidskunsten i dag benytter seg ikke bare av de klassiske mediene; den utforsker ethvert tilgjengelig materiale, og begrepet "medium" tolkes bredt.

Vi vil utforske kunstens muligheter i vår region, utenfor det tradisjonelle visningsrommet. Vi vil utfordre det vanlige og ta i bruk utradisjonelle rom og rammer. Vi vil utforske hva kunst kan være, og hvor den kan finnes.⁴⁷